

Fra: Blå Kors Norge

Til: Nærings- og fiskeridepartementet

Høringsuttalelse: NOU 2014:4 ENKLERE REGLER – BEDRE ANSKAFFELSER.

Vi viser til høringsbrev datert 20.06.2014 fra Nærings- og fiskeridepartementet hvor det orienteres om at NOU 2014:4, «Enklere regler – bedre anskaffelser» sendes ut på høring.

Blå Kors Norge (BKN) er i likhet med flere andre ideelle organisasjoner opptatt av utviklingen i innkjøpsregimet for helse- og sosialtjenester. Vi regner med at følgene av at EU-direktiv 2014/24 implementeres i Norge, vil bli at dagens spesielle hjemmel for innkjøp av helse og sosialtjenester fra ideelle virksomheter ikke vil bli opprettholdt. BKN ser det derfor som sannsynlig å måtte konkurrere på linje med kommersielle virksomheter om de samme kontraktene. Blå Kors Norge er selvsagt ikke i mot en konkurranse men da må dette skje på like vilkår.

Det er en kjent sak at ideelle aktører med oppdrag for det offentlige gjennom en lang årrekke har vært pålagt å benytte de samme pensjonsvilkår for sine ansatte som for ansatte i tilsvarende offentlige virksomheter. Vi er klar over at spørsmålet om de framtidige pensjonsforpliktelsene knyttet til de ideelle organisasjonenes tidligere virksomhet ikke har vært en aktuell sak for dette utvalget, men problemstillingene aktualiseres når nytt EU-direktiv skal tas i bruk og norsk regelverk knyttet til anskaffelser skal tilpasses direktivet.

Vi ser at pensjonsforholdet er omtalt i NOU-en, og vi konstaterer at dette ikke sees som relevant i forhold til utvalgets arbeid og at slike særlige utfordringer må løses på annen måte. BKN kan dele dette synet, men vi vil hevde at innføring av nytt nasjonalt regelverk tilpasset EU-direktiv 2014/24, ikke kan skje før den såkalte pensjonssaken har blitt politisk løst. Dagens situasjon er at ideelle organisasjoner med langvarig virksomhet i denne sektoren i dag sitter med store kostnader knyttet til reguleringspremier fra tidligere virksomhet. En jevnstilling mellom aktuelle aktører i markedet må baseres på en opprydding i disse forholdene fra politiske myndigheters side.

Forenklingsutvalgets mandat – nytt EU-direktiv.

BKN oppfatter at utvalgets mandat er omfattende ved at det både skulle ta hensyn til

norsk praksis som følger av dagens lov og forskrift og de nye EU-direktivene. Vi beklager imidlertid at utvalget i liten grad har forholdt seg spesifikt til de føringer nytt EU-direktivet gir for helse- og sosiale tjenester. I NOU 2014:4 er det gitt en meget god beskrivelse av sektorens egenart og det samfunnsmessige behovet for å ta andre hensyn enn det som snevert sett er knyttet til selve anskaffelsen tradisjonelt sett. Vi kan imidlertid ikke se at disse hensynene er reflektert i forslag til forskrift slik vi oppfatter at EU-direktivet gir anledning til. BKN mener at nettopp med grunnlag i den beskrivelsen NOU-en gir av de spesielle forhold knyttet til helse- og sosialtjenester, bør det utvikles et eget regelverk for denne sektoren. BKN mener også at det vil være samfunnstjenlig at det gis rom for å vektlegge de samfunnsmessige verdiene i vid forstand som ideelle organisasjoner bidrar med knyttet til sin tjenesteleveranse. Etter vår oppfatning gir nevnte direktiv rom for at slike hensyn reflekteres i forskrift.

Vi ser at det er ulike syn i utvalget på hvordan man i regelverket skal ta hensyn til samfunnsmessige forhold. Blå Kors mener at en ren teknisk tilnærming til dette området er for snevert selv om det kan forsvares ut fra mandatet. Vi mener at samfunnsmessige hensyn i større grad burde vært reflektert slik mindretallet påpeker.

Vi håper derfor at særlig de sosialpolitiske hensynene blir ivaretatt når endelig tekst til lov og forskrift skal utformes. BKN ser dette som særlig viktig når det gjelder anskaffelser for sårbare brukergrupper hvor blant annet Blå Kors er tjenesteleverandør.

Noen merknader knyttet til spesielle punkter

Formål

Blå Kors Norge støtter mindretallets forslag til formål (§1). Dette forslaget omfatter overordnede samfunnsmessige mål. Vi mener dette er et viktig grunnlag for tolkningen av øvrige bestemmelser og vi deler mindretallets oppfatning om at flertallets forslag ikke er en hensiktsmessig forenkling.

Vi legger til grunn at offentlige anskaffelser vil bli en stadig viktigere faktor i forhold til å oppnå overordnede samfunnsmessige mål også på sosiale og miljømessige områder og at loven formålsbestemmelse bør synliggjøre dette.

Adgang til å dele opp kontrakt

BKN forstår det slik at utvalget ikke ønsker å ta inn bestemmelser om å kunne dele opp kontrakter slik EU-direktivet gir mulighet til. Blå Kors tror at dette vil bidra til at små og mellomstore aktører som de ideelle organisasjonene, i stor grad vil kunne ende opp som underleverandører til store kommersielle aktører.

BKN mener det er sterke grunner for at forskriften bør inneholde bestemmelser om deling av kontrakter basert på handlingsrommet i EU-direktivet og at dette er særlig viktig med hensyn til norske forhold.

Terskelverdi

Blå Kors er på linje med mindretallet som baserer seg på at anskaffelser av helse- og

sosialtjenester under terskelverdien på 750 000 Euro kan gjennomføres i en begrenset konkurranse for ideelle organisasjoner. Vi mener at det vil være hensiktsmessig at nåværende unntaksbestemmelse på denne måten fortsatt benyttes under den angitte terskelverdien. Vi mener dette kan ha stor betydning for lokalsamfunn og samarbeidet mellom ideelle virksomheter og kommunene.

Anskaffelsesprosedyrer

Blå Kors Norge støtter utvalgets forslag om å benytte åpen eller begrenset tilbudskonkurranse som prosedyreformer.

Vi støtter i tillegg forslaget fra utvalgets mindretall om at konkurransegrunnlaget ved anskaffelse av helse- og sosiale tjenester må inneholde opplysninger om forhandlinger skal være en del av prosedyren eller ikke. Vi mener det er uheldig at innkjøper kan utsette avgjørelsen om slike forhandlinger til etter at tilbudene har kommet inn. På helse- og sosialfeltet er det ofte et samlet offentlig innkjøp og dermed finnes det bare en oppdragsgiver til forskjell fra andre sektorer. Dette setter aktuelle leverandører i spesiell posisjon som ikke er i samsvar med vanlig tenkning om et marked. Vår erfaring er at det ved anskaffelser på dette feltet nesten alltid er behov for avklaringer særlig av kvalitative forhold ved leveransen i forhold til hva som etterspørres. Vi mener det er hensiktsmessig ut fra samlet ressursbruk at slike forhold avklares før tilbud utarbeides. Vi deler mindretallets argumentasjon fullt ut på dette punktet.

BKN vil til slutt bemerke at utvalget har levert en ryddig gjennomgang og vurdering av et komplekst område. Generelt sett mener vi også at forenkling er bra i den grad det gjør det enklere å etterleve regelverket. Dette bidrar i seg selv til en bedre ressursutnytting. Vi mener likevel forenklingene på en del områder går for langt og at man i for liten grad tar hensyn til både særtrekkene ved helse- og sosialtjenester, de samfunnsmessige fellesgodene som er knyttet til ideell virksomhet og samlede samfunnsmessige hensyn. Vi har forventninger til at dette følges opp ved politisk behandling av saksområdet.